

ἀλειμμάτων τό, Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀ λ ε ι μ μ α τ ὶ ὡ ν .

Ἄρτυσις φαγητοῦ διὰ λίπους ἔνθ' ἄν. : Τῇ φαεῖ τ' ἀλειμμάτων.

ἀλειμματώνω Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀλειμματόνουν Θράκ. (Μάδυτ.) ἄλειμῶνω Ἀπουλ. (Καλημ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄ λ ε ι μ μ α . Τὸ ἄ λ ε ι μ μ ὶ ὡ ν ἔκ τῃς ὀνομαστ. τοῦ ἐνικοῦ.

1) Ἀρτύω φαγητὸν διὰ λίπους Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

2) Ἀλείφω ἢ κηλιδῶνω τι διὰ λίπους Πόντ. (Τραπ. Καλημ.)

3) Ἄλειφω Ἀπουλ. (Καλημ.) : Τὸνε ἄλειμῶναι

2) Παχύνω, καθίσταμαι εὐτραφής, συνήθως ἐπὶ

ζῶων Θράκ. (Μάδυτ.) : Ἀς τοῦ σφάζουμι τοῦ πρόβατοῦ μας,

γιατὶ πολὺν ἄλ' μμάτουσι.

ἀλειμμοφωτιά ἢ, ἀμάρτ. ἀλειμμονφοντιά Θράκ. ἄλ' μμουφοντιά Θράκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄ λ ε ι μ μ α καὶ φ ω τ ι ᾶ . Τὸ α' συνθετ. ἔκ τῃς ὀνομαστ. τοῦ ἐνικοῦ.

Ἀ λ ε ι μ μ α τ ο κ ἔ ρ ι , ὁ ἰδ.

ἀλειό τό, Σῦρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀ λ ε ι ᾶ .

Ἀ λ ε ι ᾶ : Πάμε 'ς τ' ἀ λ ε ι ᾶ . Συνών. ἀ λ ε ι ᾶ 1.

ἀλείπαστος ἐπίθ. Πελοπν. (Καρδαμ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. * λ ε ι π α σ τ ὸς < λ ε ι - π ᾶ ζ ω .

Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ λείπῃ, ἀναπόφρευτος.

ἀλειτούργητος ἐπίθ. κοιν. ἀλειτούργητους Λυκ.

(Λιβύσσ.) ἀλουτούργητος Ἰων. (Κρήν.) Μεγίστ. Σύμ.

ἀλουτούργητος Κύπρ. Ρόδ. ἀλειτούργητος Κάλυμν. ἀλει-

τρούργητος Κρήτ. Πελοπν. (Λάστ.) κ. ἄ. ἀλειτρούργητος Ἡπ.

Ἰος Κάσ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Μεσσ.) κ. ἄ.

ἀλουτρούργητος Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Νίσυρ. ἀλειτούργ'γους

Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀ λ ε ι τ ο ὔ ρ γ η τ ο ς = ἀπηλλαγμένος λει-
τουργῶν, ἥτοι βαρειῶν τινων δημοσίων εἰσφορῶν. Αἰ
σημερινὰ σημ. ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς λατρείας.

1) Παθ. ὁ μὴ λειτουργούμενος, ὁ ἄνευ λειτουργίας
μένων, ἐπὶ ναοῦ, εἰς τὸν ὅποιον δὲν τελεῖται λειτουργία
κοιν. : Ἐκκλησιὰ ἀλειτούργητη πολλαχ. Ἐμ' κὶ ἀλειτούργ'γ'
ἢ ἱκκλησιὰ μας τὴν Κυριακὴν Αἰτωλ. Ὀλόδροσες πρασινάδες
καὶ χλωρασιές κρύβουν 'ς τὰ χλοερὰ βάθη τους τὸ ἐκκλησιδάκι
τὸ ἀλειτούργητο ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 116 || Ἄσμ.

Ἐμίσσεψες καὶ μ' ἄφησες σὰν βιόλα μαραμμένη,
σὰν ἐκκλησιὰ ἀλειτούργητη, σὰν χώρα γκρεμισμένη

Πελοπν. (Ἀργολ.)

Σηκώνεται τσ' ἔ λυερὴ σὰν παραλοῖσμένη,
σὰν ἐκκλησιὰ ἀλουτούργητη, σὰν κάστρο κουρσεμένο

Μεγίστ.

Ὅπου μ' ἐφίλειε τσ' ἤλεε ποτὲ δὲ μ' ἀπαρνεῖται
τοαὶ τῶρα μ' ἀπαρνήθησε σὰν καλαμὰ 'ς τὸν κάμπο,
σὰν ἐκκλησιὰ ἀλειτρούρητη, σὰ χώρα κρουσεμένη

Ἰος

Ἐρημον, ἀλουτούργητον τῷ ἀπὸ πολλοῦ κλεισμένον,
μέσα 'ς τ' ἀγκάθκια τὰ πυκνὰ φραμένον τῶν χλωσμένων

(ἐνν. τὸ ἐκκλησιδάκι) Κύπρ. β) Ὁ μὴ καθιερωθεὶς, ὁ
μὴ ἁγιασθεὶς διὰ λειτουργίας πολλαχ. : Ἀλειτούργ'γ' εἰκόνα
Αἰτωλ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Νομοκάν. 1,87 (ἐκδ. JCote-
lerius) «εἴ τις ἱερεὺς οὐ λειτουργήσῃ, ἀλλὰ φάγῃ τὰς
προσφορὰς ἀλειτουρήτους, ἐπιτίμιον ἔχει χρόνον ἕνα
μετανοίας». γ) Τὸ θηλ. ἀλειτούργητη Θράκ. (Σηλυβρ.
Τσανδ.) καὶ οὐδ. ἀλειτούργητο Ἡπ. (Δρόβιαν.) Θράκ. (Τσανδ.)
οὐσ., ἀραβόσιτος, ὅστις δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ
εἰς τὴν παρασκευὴν ἄρτου τῆς λειτουργίας, διότι οὗτος
πρέπει νὰ εἶναι καθαρὸς ἐκ σίτου (τὸ θηλ. κατ' ἔλλειψιν
τοῦ οὐσ. προσφορὰ ἐσήμαινε κατ' ἀρχὰς τὴν προσφορὰν,
ἢ ὅποια δὲν παρεσκευάζετο ἐκ σίτου καθαροῦ καὶ ἐπομένως
δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς τὴν τέλεσιν λειτουρ-
γίας, βραδύτερον δὲ κατήντησε νὰ σημαίνει τὸν ἀραβόσι-
τον, ὅστις εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀκατάλληλος εἰς τὸν σκοπὸν
τοῦτον, τὸ δὲ οὐδ. ὁμοίως κατ' ἔλλειψιν τοῦ οὐσ. ἀλεύρι,
ὅποιον ἐνν. τὸ ἐξ ἀραβοσίτου) : Ἐχει μέσα καὶ ἀλειτούργητη
τὸ ἀλεύρι Σηλυβρ. δ) Ὁ μὴ μεταβαίνων εἰς τὸν ναὸν
πρὸς ἀκρόασιν τῆς θείας λειτουργίας καὶ γενικῶς ὁ ἐξ
ἀδιαφορίας παραμελῶν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν
καθηκόντων Ἰων. (Κρήν.) Κάλυμν. Μεγίστ. Νίσυρ. Πελοπν.
(Ἀρκαδ. Λακων. Λάστ. Μεσσ. κ. ἄ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. :
Χριστιανὸς ἀλουτρούργητος Νίσυρ. ε) Ὁ μὴδὲν ἱερὸν καὶ
ὄσιον ἔχων, ὁ σκληρὸς, ἄσπλαχνος, φιλάργυρος καὶ γενι-
κῶς ὁ ἀλιτήριος, ὁ μεστὸς πάσης κακίας Ἀθῆν. Ἄνδρ.
Ἡπ. Θεσσ. Κάσ. Κρήτ. Μεγίστ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γορτυν.
Λακων. Λάστ. Σικεά Κορινθ. κ. ἄ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. :
Βοὲ τοῦ ἀλειτούργητο τὴν ἀλειτούργητη ! (ἐκφρασις ἀπο-
στροφῆς καὶ ἀπεχθείας) Ἀθῆν. Πελοπν. κ. ἄ. Τὶ ἀλει-
τούργ'γους κἀμάου ἐνὶ μη ρουτῆς ! Αἰτωλ. Σοῦ 'ν' ἕνας
ἀλειτούργ'γους, ὁ 'ν' πᾶ χαλέψ'ς, ποτε δὲ σ' δὶν' τίποντα
αὐτόθ. Τὶ πᾶ μέν'ς ἀτ' ἀλειτούργ'γους ἀνθρώπου ! αὐτόθ.

Ἄσμ.

Πᾶ 'ς τὴν ἀλειτρούρητη, λόγια ποῦ μοῦ τὰ λέει !

ἄμει, καλῆ, καὶ ὡς μ' ἤκαψες, πάντα καμένη νὰ 'σαι !

(ἔς = δὲς, ἰδὲ) Κάσ. Πβ. ἀ με τ ᾶ λ α β ο ς . ς) Μεταφ. ὁ
βόρειος ἀνεμὸς (ὀνομάσθη οὕτω διὰ τὴν σφοδρότητά του
καὶ τὸ δρμεῖν ψυχῆς) Μακεδ. (Θεσσαλον.) 2) Ἐνεργ.
ὁ μὴ ἐκτελέσας τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐπὶ ἱερέως Λυκ.
(Λιβύσσ.) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ. ἄ. : Ὁ παππᾶς ἔφυγε ἀλει-
τούργητος Ἐρμούπ. || Παροιμ. Παρὰ παππᾶς σκουτουμένους
κάλλια παππᾶς ἀλειτούργητους (προτιμότερον νὰ μὴ λειτουρ-
γήσῃ ὁ ἱερεὺς παρὰ νὰ φονευθῇ, ἥτοι δύο κακῶν προκει-
μένων τὸ μὴ χειρόν βέλτιστον. Εἰς τὴν παροιμ. πάντως
ὑπόκειται διήγησίς τις) Λιβύσσ.

ἀλείφης ἐπίθ. Ἰόνιοι Νῆσ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀ λ ε ι φ ὡ .

Ὁ ἔχων τὴν ιδιότητα νὰ ἀλείφεται : Παροιμ. Ἀλείφης
ἐν ἄβγῳ ἔφαγε κὶ ἀλείφτηκε ὡς τὸν κόλο (ἐπὶ τοῦ φύσει
ἀδεξίου καὶ ρυπαροῦ, ὅστις δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ
ἑαυτὸν καθαρὸν, καταρρυπαίνεται δὲ καὶ ἂν ἐν ὄν λάβῃ
εἰς χεῖρας, ἢ ἐπὶ τοῦ ἀναστατοῦντος τὰ πάντα πρὸς ἐκτέ-
λεσιν ἀσημάντου ἔργου. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,446).

ἀλειφτήρι τό, ἀλειφτήριον Πόντ. (Οἰν.) ἀλειφτήρι

Πόντ. (Οἰν.) — Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀ λ ε ι φ ὡ . Πβ. καὶ ἀρχ. οὐσ. ἀ λ ε ι π τ ῆ ρ ι ο ν .

Τεμάχιον ἐριούχου ὑφάσματος, διὰ τοῦ ὁποίου σαπω-
νίζουν τὸ σῶμα οἱ λουόμενοι Πόντ. (Οἰν.) Πβ. σα π ο υ -
ν ι σ τ ῆ ρ ι .

